

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Helse Midt-Norge

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Ingerid Gunnerød, dir. for stab og prosjektstyring, Helse Midt-Norge**

Etisk handel handler om å fremme forsvarlige arbeids- og miljøforhold i globale leverandørkjeder. Pandemien har vist oss hvor komplisert og sammenvevd samfunnet vårt er og hvor avhengige vi er av hverandre. I 2020 har spesialisthelsetjenesten vært gjennom en situasjon med kritisk mangel på utstyr som for en stor del blir produsert i land med stor risiko for uforsvarlige arbeidsforhold. Erfaringene viser betydningen av å slutte opp om FNs bærekraftsmål som er verdenssamfunnets plan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraft og samfunnsansvar er mer avgjørende enn noen gang for å opprettholde sunne og livskraftige samfunn, bedrifter og mennesker – og for å sikre nødvendig beredskap i spesialisthelsetjenesten.

Spesialisthelsetjenesten i Norge er en stor samfunnsaktør og har med det også et stort samfunnsansvar. I Helse Midt-Norge er dette ansvaret tydeliggjort i de overordnede målene i styringsdokumentene til helseforetakene i 2021. I tillegg til økonomisk bærekraft og de tre overordnede målene gitt fra Helse- og omsorgsdepartementet, er det stilt krav om at helseforetakene i Helse Midt-Norge skal nå målene på en bærekraftig, likeverdig og ansvarlig måte (styresak sak 12/21);

"Målene skal nås på en bærekraftig, likeverdig og ansvarlig måte. Gjennom FNs bærekraftsmål er det satt globale mål for en bærekraftig utvikling frem mot 2030. Helseforetakene skal ivareta økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at dagens behov for helsetjenester ivaretas uten å ødelegge muligheten for at kommende generasjoner kan få dekket sine behov."

Helse Midt-Norge gjennomfører årlig betydelige innkjøp av varer og tjenester og har et stort ansvar for å sikre at våre innkjøp skjer i tråd med våre ambisjoner om ansvarlig virksomhet. Sykehusinnkjøp HF er etablert som et felles nasjonalt selskap for spesialisthelsetjenesten og har overtatt ansvaret for anskaffelser innenfor de fleste av innkjøpskategoriene. Sykehusinnkjøp sitt ansvar for etisk handel og miljøvennlige innkjøp framgår tydelig av selskapets vedtekter: "Innkjøpstjenesten skal være profesjonell, spesialisert og tilgjengelig for kundene. Helseforetaket skal sørge for at anskaffelsene skjer på korrekt og samfunnsansvarlig måte. Helseforetaket skal være en pådriver for etisk handel og miljøvennlige innkjøp". Kompetansen og engasjementet i Sykehusinnkjøp for etisk handel er ledende i Norge og en stor ressurs for hele spesialisthelsetjenesten.

Helse Midt-Norge har ansvaret for at det viktige arbeidet knyttet til etisk handel i foretaksgruppen blir ivaretatt. Selv om pandemien gjorde at aktiviteten i 2020 på dette området var lavere enn planlagt, har erfaringene fra pandemien økt forståelsen for betydningen av å arbeide med samfunnsansvar og etisk handel. I samarbeid mellom helseforetakene, Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg skal vi i 2021 ha stor oppmerksomhet på å etablere konkrete målsettinger og forpliktende tiltak, samt å etablere gode samarbeidsstrukturer for å sikre gjennomføring og måloppnåelse. Vi ser fram til å videreføre et godt samarbeid for å nå målene om bærekraft.

Om virksomheten:

Navn:

Helse Midt-Norge

Antall ansatte:

22 000

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

8 200 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

Hvilke varer som omfattes:

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Antall leverandører:

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Randi Østbø

Stilling: Innkjøps- og logistikksjef

Epost: randi.ostbo@helse-midt.no

Telefon: 91815521

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2011

Adm. dir. Stig Slørdahl: “...vi må forholde oss til alle de 17 bærekraftsmålene FN har utpekt som verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Gjennom det regionale nettverket i Helse Midt-Norge samordne foretakenes arbeid med ansvarlig virksomhet (etisk handel, miljø, menneskerettigheter, anti-korrupsjon, arbeidstakerrettigheter). Herunder skal det foreslås konkrete og målbare styringsparametre på ulike innsatsområder for å sikre at helsetjenesten utøves på en bærekraftig og ansvarlig måte	Ingen aktivitet i nettverk i 2020 pga. andre aktiviteter har vært prioritert under pandemien
I samarbeid med Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF sørge for effektiv oppfølging av kravene knyttet til samfunnsansvar, herunder miljø, lærlinger, arbeidsforhold, etisk handel.	Krav settes til samfunnsansvar i anskaffelsene og blir fulgt opp gjennom styrene i Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Gjennom regionalt samarbeid i Helse Midt-Norge samordne foretakenes arbeid med ansvarlig virksomhet (etisk handel, miljø, menneskerettigheter, anti-korrupsjon, arbeidstakerrettigheter). Herunder skal det foreslås konkrete og målbare styringsparametre på ulike innsatsområder for å sikre at helsetjenesten utøves på en bærekraftig og ansvarlig måte

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Samfunnsansvar i Helse Midt-Norge (som stadfestes årlig av styret i Helse Midt-Norge RHF): «Helse Midt-Norge RHF ivaretar sitt overordna samfunnsansvar ved å sørge for at samfunnsoppdraget blir gjennomført på en slik måte at verdiene trygghet, respekt og kvalitet blir etterlevd i hele foretaksgruppa. Ivaretakelse av samfunnsansvaret er også knyttet til å ivareta menneskerettigheter, ivareta arbeidstakerrettigheter, arbeide mot korrupsjon og ivareta miljø og klima.»

Styringsdokumentene til helseforetakene i Helse Midt-Norge for 2021 (styresak 12/2021) understreker at de overordnede målene skal nås på en bærekraftig, likeverdig og ansvarlig måte: "Målene skal nås på en bærekraftig, likeverdig og ansvarlig måte. Gjennom FNs bærekraftsmål er det satt globale mål for en bærekraftig utvikling frem mot 2030. Helseforetakene skal ivareta økonomiske, sosiale og miljømessige forhold slik at dagens behov for helsetjenester ivaretas uten å ødelegge muligheten for at kommende generasjoner kan få dekket sine behov."

Oppdragsdokumentene til Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF for 2021 understreker at helseforetaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme.

I Helse Midt-Norges etiske retningslinjer (som stadfestes årlig av styret i Helse Midt-Norge RHF) framgår det at "Ansatte og andre som er involvert i innkjøpsprosessen skal bidra til at det stilles krav til innovasjon, etikk og miljø i anskaffelsene".

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

For 2020 er det ikke utarbeidet egen plan for Helse Midt-Norge.
For innkjøp henvises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Status på oppdragsdokument til helseforetakene og felleseide selskap (herunder Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF) knyttet til ansvarlig virksomhet inngår i ordinær rapportering gjennom året og i årlig melding til selskapenes eier.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Overordnet ansvar for arbeidet knyttet til ansvarlig virksomhet: Ingerid Gunnerød, direktør Stab og prosjektstyring

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Arbeidet knyttet til etisk handel skjer i samarbeid mellom helseforetakene, Sykehusinnkjøp HF, Sykehusbygg HF og Helse Midt-Norge RHF.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Ingen deltagelse i 2020

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Ingen identifiserte behov pr. i dag, men behovet for kompetansehevende tiltak vil inngå som en del av arbeidet i 2021

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF					

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF			

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Sammen med de øvrige helseregionene deltatt i utarbeidelsen av «Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar 2019».	Rapportering iht. oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet.	Offentlig tilgjengelig informasjon på Helse Midt-Norge sine internettsider.
Styringsdokument helseforetak 2021	Tydeliggjøre kravene til bærekraft og utarbeidelse av konkrete målsettinger og tiltak.	Styre og ledelse i helseforetakene

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Samfunnsansvar beskrives på Helse Midt-Norge sine nettsider

Det vises forøvrig til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Kontakt:

Helse Midt-Norge

Randi Østbø

randi.ostbo@helse-midt.no

91815521